

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Klima_Ladislav-Jak_bude_po_smrti.PDB

PDB Name: Klima_Ladislav-Jak_bude_po_smrt

Creator ID: REAd

PDB Type: TEXt

Version: 0

Unique ID Seed: 0

Creation Date: 1.1.2006

Modification Date: 1.1.2006

Last Backup Date: 1.1.1970

Modification Number: 0

Ladislav Klíma

Jak bude po smrti

Den před onou nocí minul beze zvláštních příhod. Teprve večer to započalo.

Seděl jsem o 7. hodině v jídelně hotelu "U stříbrného slunce" v okresním městě J. ; již od druhé s poledne jsem tam popíjel; o půl deváté hodlal jsem vlakem odejeti do krajského města E., kde mám kvetoucí velkoobchod se střížným zbožím a nový čtyřposchod'ový dům. - Za mnou sedělo několik sedláků v hlučné zábavě. Jeden z nich právě vyprávěl, jak chytil polního zloděje. Neposlouchal jsem ho téměř. - - Tu zaryla se mně ostře v sluch slova :

"I obešel já polí pět."

Mají v sobě něco pitvorného; něco hrůzného by sotva kdo v nich našel. A přece zavířil ve mně na okamžik pradiivný děs, velmi jemný, ale silný, dávající tušit něco nade vše pomýšlení strašlivého. Myslím ostatně nesměrodatně v duši své kramářské, že směšnost a hrůznost jsou sestry, rub a líc jedné a téže věci : že kořeny vši hrůzy spočívají v mysteriu komičnosti a naopak, že v nejhlubší hloubi směšná jest jen hrůznost, jen každý strach; že svět jest jen bezedně hlubokou a feérickou hrůznou

groteskou.

Zapomněl jsem brzo na to. Za čtvrt hodiny vyšel jsem na dvorek. -
Vraceje se stanu, zadívám se na hvězdy . . . A tu slyšitelně zasyčelo mně
něco v uši : "Obešel já polí pět," - podťalo nohy a vzalo vědomí.

Co následovalo, žije v mých vzpomínkách nanejvýš temně a fragmentárně.
Vím jen, že jsem se velmi brzo zase zdvihl a do jídelny dost vrávoravě
zase vrátil. Že jsem tam ještě as půl hodiny pil, poté omnibusem na
nádraží odejel. Že po celou tu dobu jsem byl jako v polosnu, že na slova
ona jsem téměř zapomněl, ale že přesto chvílemi vybleskovaly ve mně slabé,
slaboučké, ale silně znepokojivé plaménky hrůzy. Ve vlaku přestaly a
nastalo poloviční bezvědomí. A pamatuji ještě jen, jak doma v krámě
políbil jsem svou ženu a pak zabořil se do podušek. A jak usínaje zaslechl
jsem odkudsi z kouta pronikavé, hrůzné zastenání svého vlastního hlasu
mimo mne - Kdy sen ten započal, nevím. Oh, dovím se toho kdy?

Ubírám se nevýslovně truchlou, pahorkatou, místy lesnatou krajinou.
Husté mraky klenuly se nad ní jako klenba hrobky temně žluté, jakých jsem
nikdy neviděl. Pozdní podzim; smrt všude, smrt . . . Polámané, hnědnoucí,
mokrý trávy klonily se v bláto; mrtvolny uschlých trsů, větříkem
galvanisované, šeptaly posmrtné své sny; dušičkové kvítky, umírající
pozvolna, prosily žluté nebe o rychlou smrt; mrtvolně páchla hrobová prst'
polí. Žlutá hrůza šla se mnou a sílela víc a více. Vše mne lekalo, vše,
nač jsem se podíval, tajemně mne odmršťovalo. "Ubohý, ubohý!" mluvily ke
mně trávy a hroudy, lesy a mraky, "co tu ještě pohledáváš? Vidiš, že vše
tě ze svého středu vymítá a někam pryč posílá, a ty nechápeš, že místo tvé
není již tuto? Smrt sedí v tobě a nic ji nevypudí !" Každou chvíli jsem
očekával, že přijde to hrozné, nejhroznější, poslední. A přišlo! Z lesa,
asi 600 kroků stranou, vyšel muž a pomalu ubíral se ke mně. Ihned jsem
věděl, že on je tím hrozným, posledním, a divou hrůzou jat, dal jsem se na
útěk. Unaven stanul jsem konečně a ohlédl se. Stejně pomalu kráčet blíž,
ale byl už jen 500 kroků vzdálen. Pokračoval jsem v útěku, občas se
ohlédaje; on, krok nezrychluje, stále se blížil. Již byl jen 300 kroků za
mnou. "Marno vše!" plakal jsem jižjiž klesaje - tu, oběhnuv pahoreček,
spatřím na 250 kroků před sebou stavení s nápisem "Hostinec". "Jsem
spasen," zaplakal jsem, "než tam dojdu, nedohoní mne už a mezi dobráckými
lidmi pozbude příšera moci své nade mnou !" Dal jsem se znovu v běh;
nepřítel zmizel mým očím, kryt pahorkem. Dobíhám k cíli, jdu mimo hustý,
živý plot obklopující zahrádku. Tu vystoupil z něho -- on. Postavil se mně
v cestu. Tvář měl zcela obyčejnou, oděn byl barchetovým oděvem, ošumělým,
hnědým, s černými kostkami. Pozdvihl ruce, prsty v sebe zapjaté, až k výši
obličejů a toče palci kolem sebe, pravil pomalu a joviálně :

"Obešel já polí pět."

Explose děsu, jakému nic neodolá - - - - -

- -

Podivné světlo, až sněhově bílé. Malý, elegantní pokoj, já v něm na
batistových poduškách. Křišťálová, tajemná zář dopoledního slunce tu dlí -
nelze pochybovat, že je časné dopoledne. Vše je tak otevřené nějak, duté,
dunivé drnčivé, vonné. Jako bych v nitru nesmírné skleněné koule byl . . .
tající ve vonnou vanilkovou zmrzlinu. Ale to nejvlastnější na všem
nedovedl by ani největší básník naznačit, jak teprve já, ubohý kramář
Matyáš Lebenmayer !

Dlouho ležel jsem a bylo mně čarovně milo. Na vše předcházející jsem

zapomněl; cítil jsem sice, že to v mé duši spí a že by nebylo těžko to vyburcovat, ale nestálo mně to za práci. Minulost připadala mně jako lehký, nicotný sen. Konečně však položil jsem si otázku : Kde to jsem? a co to všechno znamená?

Podle různých známek uhodl jsem, že ležím v hotelovém pokoji. Zazvoním. Za chvíli vstoupil s úklonou číšník. Lekl jsem se ho; připadal mně jako stínová potvora, ač to byl hezký, červený chlapík v bezvadném fraku z jemného lodenu. "Kde to jsem, člověče?" spustím naň energicky. "U nás, v hotelu, prosím, U stříbrného slunce, vašnosto !"

"U stříbrného slunce?" A dost jasná, ale tak divná vzpomínka zasvítla ve mně. "Kde jsem se tu vzal? Vždye - vždyt -- aha! Vždyť odejel jsem včera večer do E. a spal jsem doma u ženy!"

"To se, prosím, vašnostovi jen zdálo. Dovolili jsme si vašnostu, vidouce, že je nóbl pán, který zaplatí, dáti na pokoj, když na dvorku upadl a zůstal ležet."

"Na dvorku, - počkejte - aha! omdlel jsem tam, protože" - hrozný pocit se ve mně zdvihl "obešel já polí pět "

"Žádných pět polí vašnosta neobešel. Z jídelny k pizoáru na dvoře je tak třicet kroků a žádná pole !"

Tak proč bych se tam byl svalil, človíčku, he?" zvolal jsem skoro hněvivě.

"Protože - libejí odpustit, 25 čárek plzeňského a 8 slivovic není žádná maličkost."

"Ale to nebylo to . . . Ale vždyt vím, mameluku, že jsem sám vstal a v jídelně ještě hodinu pil." "Já nejsem mameluk, vašnosto - to spíš někdo - já jsem vždycky střízlivý! Já sám zdvihl jsem vašnostu a odnesl s jinými po schodech sem, to byla túra, vašnosta má jistě dva metráky, za to si člověk něco zaslouží. Sotva vašnosta ležel, ráčil se dát do chrápání !"

"Aby se mně všechno bylo jen zdálo? I v noci to --- Ježíš Maria, nesmím na to myslet. Ale už to tak bude . . . Nu, chvála pánu bohu, že to nebylo horší . . . Ted' teprve bdím . . . Ale může být tohle - bdění? Tak nikdy jsem nebděl . . . Ne, je to pořád sen."

"Není, vašnosto, na mé čestné slovo !" ,

"Co tvé čestné slovo, když se mně o tobě zdá! Řekni, Tataře, viděl jsi už někdy takové světlo? Takové skleněné, hluboké, vonné, zmrzlinové?" "Světlo jako každý den. - A třeba jsem Tatar, aspoň se udržím na nohou. Když člověk tolik zmůže, vidí i druhý den všechno dvojaté."

"Ach - tak to asi bude . . . Ano, jinak to nemůže být . . . Ale, jak je to divné, strašné . . . " ,Mám přinést černou kávu? Ta spraví žaludek , a ten spraví mozek . . . "

"Přines - a nech mne samotna!"

Odešel. Vzpomínky valily se mně duší . . . Jen jednomu místu v nich jsem se vyhýbal. Ale nebylo zbylí. Náhle vyvstal v nich muž s černě kostkovaným, hnědým kabátem a toče palcem kol palce, řekl flegmaticky: "Obešel já polí pět." A ubohé mé vědomí, jako palicí udeřeno, zase zmizelo.

A zase tentýž pokoj. Ale sluneční záře zkalněla - ač hořící hvězda denní stála téměř v zenithu. Zkalnělo i mé svědomí ; zlhostejnělo a ztemnělo nějak. Nevzpomínal jsem si na nic a na nic nemyslel ; jako zvíře obíral jsem se jen přítomností a věcmi mne obklopujícími : zkoumal látky prádla, záclon, koberců, prohlížel přístroje ve skříní a konečně jsem se i

umyl a oblékl. Zpozoroval jsem při tom více zajímavosti; na př. vidím najednou, že z konečků všech prstů vyrůstají mně stopky, na nichž se houpají dětské hlavičky. Nepozastavil jsem se nad tím, shledávaje to zcela v pořádku. Myslíte, že jsem šílel nebo měl aspoň halucinace? - Pomalu! - V domě bylo strašidelné ticho ; a z ulice jen časem ozývaly se kroky divně, dunivě jako o půlnoci. "Půjdu na procházku!" rozhodl jsem se náhle, "ven z tohoto domu, který je příčinou všeho mého neštěstí. Na vzduchu ozdravím ihned. Měl bych dřív zaplatit - ale nezaplatím ! A ne ! Já vůbec neplatím, to bych se na to podíval, proč bych platil? Mám několik tisíc tady v kufru, ale ani mne nenapadne vydávat peníze. Jen šikovně musím se z domu vytrazit." - Tiše, jako kočka plížil jsem se temnou chodbou . . . Šťastně sestoupil jsem až do přízemní chodby - tu bylo mně jít mimo otevřenou kuchyni, odkud zaznívaly ženské hlasy. Stanu a slyším : "Ještě spí ten starý slíva?" "Ještě! Anebo se jen tak staví, aby mohl bez placen: vyklouznout." "To může být, dávejte pozor holky !" "Že se nestydí, dědek aspoň pětapadesátiletý, má ering a takhle se ožrat." Zkameněl jsem - Mají mne v podezření, jak se propířím kol kuchyně . . . Nic jiného nezbyvá než dělat se hodně malým. Postavil jsem se ruče na čtyři, schoulil jsem se co nejvíce a s radostí pozoruji, že se menším a scvrkám, že nejsem větší než německá myš. A tak se plížím mimo dveře. Spatřily mne dívky.

"Koukejte, co to tam leze?" zvolá jedna. "Že je to ta houba?" "Jsi blázen?" povídá druhá, "ten je velký jako býk a tohle bylo jako za groš kudla. Bude to portýrovo kotě." "A vidíš, já bych přece byla přísahala, že je to on," řekla první. Ale, nešly za mnou. A já, plana radostí nad podařeným úskokem, dolezl jsem až na ulici, tam postavil se na dvě a nabyl hned původní své velikosti. "Vidno, že nešílím, když jsem tak chytrý a když i ty cuchty viděly mne tak mrňavého. Můj rozum je v souhlasu s objektivní skutečností, tedy je rozumný." Vítězoslavně ubíhal jsem ulicemi rychle a lehce, jako nikdy, okolí pozornost nevěnuje. Teprve na náměstí všiml jsem si, že chodí tak mnoho lidí. Jako stíny obláčků sunuli se všichni rychle po zemi ; nikdo nemluvil, mnozí však rtoma hýbali . . . Mrtvolně studeně voněly kroky jejích . . . A tu pochopil jsem, že zvuky změnila se u mne ve vůně, že pozbyl jsem dočista sluchu a jen proto že lidé nemluví. To hodilo stín do mé radosti. "Snad pozbudu i zraku a kdo ví čeho ještě . . . Ano, vše se chví a kolísá. Slunce zčervenalo, ač je poledne a obloha hluboce modrá. To krev vytéká mu z útrob . . . Nepěkné je to všecko . . .

Octl jsem se za městem. Kroky mé stávaly se stále pomalejší. I z mého nejstrašnější zraněného nitra vytéká krev, zoufalství temně počalo se ve mně rodit. Slunce, stále příšerněji a nějak hranatě, klesalo strašidelně rychle, jako by, vědouc o své nemoci, chtělo se dostat co nejdříve na lože. A tu zaslechl jsem přece něco : slabounké, temné, dunivé údery . . . Slyším dosud - ale proč právě toto? To bušení je nějak hrozné . . . Něco pro mne znamená. Ach, co to vše znamená . . . ? Eh, vezmi to čert, chce se mně spát . . . Ale ještě musím dojít k oné cihelně . . ." Sotva jsem se vlekl červenou, pustou silnicí. Údery chvílemi zmlkaly, pak zaznívaly vždy silněji než dříve . . . blížily se asi . . . Odkud to asi zní? Ze mne? Ne - tam za obzorem, pod obzorem . . . Vím to tak divně kdysi kdesi jsem je už slyšel... Bylo to něco strašlivého . . . Konečně u cihelny !

Hodil jsem sebou do škarpy . . . Vědomí zmizelo, rány zmlkly. Náhle jsem sebou trhl, otevřel oči a děsně jsem se ulekl. Neboť cihelna zmizela a

slunce rozteklo se po obloze podobné krvavým cárům rozstříleného praporu. Nedošlo v čas na lože!...

"Ale vždyť to vše nemůže být !" zvolal jsem náhle, ozářen jasným sebevědomím. "Strašné ! Jsem totální šílenec: jak mohl bych být blázen nejša v blázinci? A pak cítím, že nejsem to jen já, který si věci šíleně vykládám : nýbrž věci samy šílejí. Jejich vina je to . . . Můj rozum je v souhlasu s objektivní skutečností: molhu já za to, že tato skutečnost není v souhlasu s rozumem? Svět, jsoucno, nejsou v souhlasu s rozumem : tot' pravda ze všech nejnespornější. Svět je blázinec . . . Sedím tedy přece v blázinci, jsem přece blázen. Ale - ne! Vše toto je - sen! což je ostatně totéž co šílenství: je zmocněným šílenstvím, je královstvím jeho, kde se ono s nejlepším svědomím bez všeho studu rozvaluje. Zřejmě, že od té chvíle, kdy jsem se v poledne probudil, sním jen - haha, "probudil !" Neprobudil, ležím v posteli hotelu a sním, že ležím ve škarpě . . . Ale ráno před číšníkem jistotně jsem bděl... Ale, Kriste, vím to? I to byl patrně jen sen! Ano - vše se mně zdá jen v posteli v mém domě, vše jest jen pokračováním snu o muži v kostkovaném oděvu. Ale Ježíši, vím to? Víím, že včera večer přijel jsem domů? Jistě měl pravdu číšník, řka, že se mně to jen zdálo. Ale mohu mu věřit, když byl jen fantomem mého snu? Oh! možná dost, že ležím dosud na dvoře pod hvězdičkami a tam že se mně vše, vše jen zdá . . . Či snad - - co to bylo za hrůzné tušení - pryč, pryč . . . A co znamená všechno to rozumování, haha ! - co může sen povídat o bdění... A - a vždyť je pro boha i zcela nemožno, že bylo snem i celé mé popíjení v jídelně i cesta do T.; i to, že jsem velkokramářem v T. ; že jsem se narodil jako Matyáš Lebenmayer, - vždyť celá ta minulost, již říkal jsem směšně "skutečnost", není nehledíme-li k různým nepodstatným okolnostem - o chlup jiná než tento přítomný sen . . . " Nalhával jsem si zbaběle jistoty po celý svůj "život", kterých nebylo - ted' jsem ušlechtilejší, prohlížeje celou tu věčnou komedii . . . A kde asi snil jsem celý ten zdánlivě padesát tři let, ve skutečnosti snad jen minutu trvající - sen? - V které posteli, škarpě, dvorku? na které hvězdě? - Ale vždyť všechny ty hvězdičky jsou jen zas výplodem mého snu . . . Ale i tato myšlenka "za nimi" "neprostorovost" jest jen snovým blouzněním . . . Ne, - jen jakýsi pekelný kotel, v němž vaří se všechny tyto snící černé, nestvůrné, strašlivé "myšlenky", je věcí o sobě. Ale čím je ten kotel? Hrůza - Bože, smiluj se nad mou ubohou duší plátěnou ! Ale i ty jsi jen fantasií Snu . . . Já, Já jen černý, metafysický, metapsychický netvor, věčně snící. Já jen mohu být Bohem! Nic nechápal jsem kdy jasněji . . . Ale k čemu ta strašlivá komedie? Proč to vše? Co to vše? Nejsem, jsa Bohem, schopen sebe poznat? Ale pak je Bůh totéž, co červ - " Ještě chvíli třaslavě míhala se strašidla mých myšlenek a pak zmizela.

Počala strašit teprve, když blížil jsem se zase k městu. Sluneční cáry někdo už z oblohy smetl, byl zelený soumrak.

Číře praktický byl směr mého myšlení ted'. "Co nyní činit? Přenocovat ve škarpě bylo by mne, kandidáta na purkmistrovskou hodnost v E., nedůstojno. Vráťím se ke "Stříbrnému slunci". A zaplatím - tak ! Proč by člověk za okolností také nezaplatil? Ať vidí ty děvky, koho mají před sebou! Mám ted' pořádný hlad. Až se najím a napiju, vše bude dobré . . . Ale co to vidím? Kde je věž kostela, která jako ukazovák ukazovala lidem cestu k Pánu? Zmizela! Dočista! No zcela přirozeno: Bůh vzal si ji do nebe

za to, že mu tak dlouho věrně, tiše sloužila -"

Vešel jsem do ulic. Vlnily se lidmi, poplašenými jako mraveniště mravenci s vajíčky, když do něho bylo holí štouchnuto. V každé z nich scházelo několik domů, jako když z dásní tu a tam zub je vytržen. Bavilo mne to, že hlasitě jsem výskal a zpíval. Tu udeřila mne myšlenka : "Což zmizel i můj hotel? Ježíši, přijdu o večeři - - "

Dal jsem se v běh. Stanu, popatřím - Hotel pryč! ... Nezbyla po něm než díra. "Takový krásný hotel!" zabědoval jsem. Stál aspoň 90.000! To je škody naděláno, jemináčku! A můj kufr pryč - bože, já vůl, nezaplatil jsem sice, ale kufr s pěti tisíci jsem tu nechal. Ne límce, ponožky má vata pro vlka, ta běloučká - všechno v pekle !" Zvláště ztráta této poslední věci rozžalostnila mne tak, že jsem se dal do řvavého pláče. Ale nikomu to nebylo nápadno, neboť plakal každý druhý člověk - ne tak nad majetkem svým jako nad ztrátou každé jistoty a pevné půdy ve vědomí, že je ve věčnosti bídným suchým listem, hříčkou černých větrů -

"A má večeře ! . . . Musím dnes nóbl večeřet, musím! Ale snad nezmizel, snad jen špatně vidím." Nasadil jsem si zlatý skřípec - nepomohlo to. "A peněženku nemám - u cihelny mně ji ve spaní ukradli . . . A musím nóbl večeřet . . . Musím na to vyžebrať ! Ano - a budu si hrát na slepce !" A usednuv na chodník, nastaviv klobouk a zamhouřiv oči křičel jsem úpěnlivě : "Křest'aně dobří, pro rány boží, smilujte se nad ubohým slepcem od narození !" "

Ale nic do klobouku nepadlo a ozývaly se teď hlasy : "On žebrá a má na pupku zlatý řetěz, že by bejka na něm mohl vésti !" "A panděro má jako nadmutá kráva!" "A říká, že je slepec od narození a má zlatý cvikr na modrém nose !" "Je to keťas, na šibenici s ním, se židem!" "Je to pastor Drozd!" "Ne, je to Muna!" "Jedeš s cesty, bejku!" "Já ho znám!" zapištěla ženská, "je to čarodějník, který byl u nás na pokoji, který se proměnil v německou myš, aby nemusil platit, co vychlastal. On je příčinou našeho neštěstí, k vůli němu, lumpákovi, Bohu nemilému, lidem protivnému, zmizel nejdřív náš hotel, po něm věž a ostatní domy!" "Svatá pravda!" zařičel číšník. "Ten Tatar a Mameluk má kouzelné říkadlo : "Obešel já polí pět," jak to řekne, všechno kolem se zblázní nebo zkoprní nebo zmizí. Já, když jsem to ráno slyšel, zůstal jsem celý zdřevěnělý, bůhví proč !" "Zabte ho, pupka, řežte ho, mažte ho !" "

Začali mne mlátit - au, au. Tu vzpomněl jsem si na svou poslední lest. Postavil jsem se na čtyři a hned změnil jsem se v krysu. "Kde je? Kam zmizela?" - "Tam, tam utíká!" - "Ale vždyť je to německá myš!" - "Ne, on to je, koukejte, má ještě zlatý skřípec na čumáku!" - "Za ní, utlucte ji!" Ale já vklouzl už do kanálu, vítězoslavně ploval jsem výkaly a tu náhle všechno zmizelo.

Sedím na lavičce ve známém parku . . . Měsíční noc. Jsem polo v bezvědomí. Jediné, co cítím, je téměř zuřivý hlad.

Tu zaslechnu pískot lokomotivy, spatřím světla blízkého nádraží. "Včera v tu dobu jel jsem vlakem do E." vzpomenu si náhle. "A - bože můj jsem stále ještě v J. Ale co mně překáží, abych ihned nejel znovu do E.?" Vytáhnu hodinky za chvíli půl deváté.

"Domů, domů, tam čeká mne nádherná večeře !" zavyl jsem radostí a běžel jako jelen k nádraží. Slastí rozprouděná krev přinášela teď mozku i ušlechtilější myšlenky: "Ó, že mne již dříve nenapadlo to učinit! Zde má

spása, hurá! Můj dům, můj krám, má žena zlomí konečně kletbu tohoto nekonečného, prokletého snu, z něhož sám nemohu, nemohu se probít ! . . .

Vskočil jsem do vlaku, právě když zapískl... A nastala téměř lethargie . . . Jen na to jsem trochu myslel, co bude doma k večeři . . . A pak a pak zazněly ony strašlivé, dunivé zvuky za obzorem, ale nyní značně silnější než odpoledne. Zněly hromověji a hromověji, až přehlušily rachot vlaku, až učinily jej zcela neslyšným. Nic neexistovalo teď mimo ně. Vlasy se mně ježily. Blíží se, blíží - a já jsem jejich cílem . . . Dosud znějí za obzorem, ale co nevidět - -

A náhle zarachotily trojnásob silněji, náhle zaduněly jasně, tak hrozivě, tak blízce. "Už jsou nad obzorem!" zastenal jsem - "klády, které zatloukat budou mě do země!" A vzpomněl jsem si tak jasně - temně, jak kdysi kdesi obklopil mne les klad, až do nebe čnějících, stále se zdvihajících a na zem dopadajících a mne co chvíli do ní vtloukajících. hluboko, dlouho, celou věčnost. A jak dlouho předtím slyšel jsem svůj vlastní chropot a pak tenké, kvilné zvonění - viděl černé oděvy na lidských stínech . . . Ale nedomyslel jsem, co je významem toho.

Blížilo se to, ohlušovalo, černé, tenké, nesmírně vysoké stíny objevovaly se v dálce ; a vědomí mizelo - -

A pak známý mně konduktér, uctivě mne podepíraje, pomáhal mně z vagonu. Byl jsem v E. ! "Jsem doma, doma!" děl jsem si, spěchaje divně známými cizími ulicemi. "Ó, co se asi teď stane?" Bojím se, něco hrozného ... Ale vždyt teprve teď to chápou - nejsem doma! Vše je stále můj sen, nebudu u své ženy, ale u fantomu, který nemá s ní nic společného . . . Hrůza - cítím, že něco nade vše pomyšlení strašlivého skrývá se pod tím, číhá již za mými dveřmi, ó pane, smiluj se nade mnou, klukem kramářským!"

Octl jsem se na náměstí, spatřil svůj dům. V bytě mém v prvním poschodí byla okna temná až na dvě - - okna mé pracovny - - Ale krám byl dosud skvěle osvětlen - jak zaplesalo mé srdce, když užírl jsem za výkladní skříní zas ty bělouňkové krajkové dámské košilky a spodničky, flanelové pánské podvlékačky, sněhové kapesníky, ohnivé šátky na hlavu. Děvčata mně známá kmitala se kolem pultů . . . Opřel jsem se o kašnu uprostřed náměstí. Staré upomínky na můj minulý život tryskaly - ale - nebylo to pořád to vlastní, nebylo to bdění . . . Jiná, snová atmosféra ležela na mé duši jako éterná mlha. A tu užírl jsem v krámu i tvář své ženy, která mne kdysi, kdysi plnila nebeskými slastmi.

A náhle rozsvítila se vzpomínka na prvé objetí obnažených těl tak věrně, tak žhavě - že duch můj v okamžiku tom bděl jako dříve; pryč byl opar snu, vskočil jsem v tu chvíli do naprosto jiného světa všemocnou mocí myšlenky. Něco elektricky mne udeřilo, vše se zatmělo, tělo mé zmizelo, ale jen na moment. Pak stál jsem tu zas, stranou temněl se chrám, přede mnou světlal se krám - jiný tělesný pocit jsem měl, jiné ostřejší, všednější světlo leželo na duši - bděl jsem zcela, bděl - strašné mysterium! A třeba jiná než obvyklá nálada byla ve mně, nerůznila se ničím od té, která často ve bdění se na nás snese.

"Konečně jsem procitl!" jákala má ubohá duše . . . "Ale - - jak je to možno? Jak jsem se tu vzal u kašny? Procítáme přece na posteli - -" Nedomyslel jsem - - A vešel jsem do domu. V průjezdu potkala mne dcerka jednoho z nájemníků. Stanula - vykřikla, utekla. Tajemný mráz mnou prochvěl - - Vystupuji po schodech . . . "Plížím se jako duch," kmitlo mně duši, ale rychle zapudil jsem hroznou ideu. Stanu přede dveřmi do kuchyně.

Slyším za nimi hlas své ženy, tak tichý a temný. Sahám na kliku - co to ruku mou odmrštilo? . . . "Nesmím ji překvapit náhle," děl jsem si a vešel na opačném konci chodby do přijímacího pokoje, abych si rozmyslil, jak mám mluvit.

Žaluzie byly tam spuštěny, takže nemohl jsem najít ani židle. Ale klíčová dirka dveří do mé pracovny byla jasně žlutá . . . A vstoupil jsem tam - - -

Světlo pocházelo od dvou ohromných svíček. A ty stály nad otevřenou rakví. Pod bílým prostěradlem rýsovaly se obrysy mohutného těla. Odhalil jsem je - -

Nikdy nespatriil jsem mrtvolu, jejíž obličej byl tak hrůzou znetvořen. A vím ještě, že jsem strašlivě vykřikl - že objevila se ve dveřích v průvodu služek uplakaná tvář mé ženy - že zazněl její výkřik : "Kriste - on - dva - -" a že skácela se na zem.

A pak vše zmizelo. Octl jsem se někde ve tmě, - s tělem? bez těla? . . . nevím. "Jsem umrlec," zařvalo to ve mně nejděsněji . . . Ale - je to jisto? Není i toto jen - sen? . . . Není vše sen? Je smrt? Není vše - posmrtností - ? . . . A náhle spatřil jsem kol sebe les do nebe sahajících obrů, strašlivý hrom - druhý - a já, svíjeje se až do atomů, cítil jsem, že jsem hluboko vražen do hnusné země . . . A zaznělo : "Obešel já polí pět - - -"

Až potud sahá vypravování, uveřejněné jakožto "direktní písmo Lebenmeyerova ducha v revue "Víra - brána k Pánu - slovník pro vědecké pěstování spiritistních fenoménů." - Seznámiv se s p. F., mužem, jenž zasloužil věru lepšího osudu, než stát se redaktorem jejím, prosil jsem jej o sdělení všeho bližšího, co se týká toho článku. Zde jeho odpověď' co nejstručněji :

"Zaslal mně to v originále fanatický spiritista, jemuž to přes noc v uzavřené zásuvce stolu na papír naskákalo. Muž ten není schopen podvodu z té příčiny, že je k tomu hloupý. Třeba jsem věděl, že groteska tato může pošramotit renomé hluboce váženého časopisu našeho, rozhodl jsem se uveřejnit ji hlavně proto, že proti volské vážnosti všech spiritistů, theosofů atd. dovede se smát, povýšeně, skepticky ; že proti totálnímu nedostatku psychologičity u nich není bez psychologické zajímavosti a sugestivity, a hlavně proto, že filosoficky stojí nepoměrně vysoko nad veškerou tou okultistní literaturou, která na př. neví o filosofickém idealismu, o Berkeleyovi, Kantovi, Schopenhauerovi atd. Postmortální i vezdejší život koncipován jako sen, věčnost, jsoucnost sama viděna sub specie aeterni Somni : tot' něco jiného, než na př. materialistní truismy o čtveru těl, rozlišování těla a duše a jiného zanášení našich živočišných omezeností do Féerie prajsoucna. - Chtěl jsem se před otištěním přesvědčit, nežije-li nebo nežil-li v E. - nebylo těžko uhodnout, které krajské město je tím míněno - p. Lebenmeyer, ale z trestuhodné lenosti jsem to neučinil. Bylo to vytištěno. Je to asi třetina elaborátoru. Zanedlouho bylo mně nápadno, že z E. dochází neobyčejné množství objednávek toho čísla - a brzo poté vstoupil do redakce pán s úctyhodným zevnějškem, s tváří dosti zvířecí a se sukovicí. -- Hodil na stůl svou visitku a atest e-ského děkana, že žije a nikdy nebyl mrtev a co následovalo, nebudu líčit. Chlap má vskutku bezmála dva metráky. Štěstí, že rozbil nám půl redakčního nábytku, přetáhl mne přes záda a dopustil se

nesčetných urážek na cti : proto aspoň mne nežaloval. Byl konečně v právu, ubohý ; poškodil jsem jej značně na existenci : pravděpodobně byl by se stal primátorem - a teď, představte si, každý kluk z dálky vida jej, postaví se na čtyři, píská jako krysa, okusuje špek, máje na nose žluté plíšky. Nebylo ovšem pomýšlení, abych pokračoval v uveřejňování té věci. Na štěstí tvoří publikovaná část celek už zaokrouhlený a průměrný čtenář je uspokojen zdánlivým rozluštěním; ve skutečnosti však zůstává v dalším až do konce nerozluštěno, zabil-li Lebenmeyera onen sen, či je-li vše jen snem nachmeleného atd. Tak jednoduchý problém Života, jak si jej nejen průměrný čtenář, ale i nejslavnější filosofové představují : není. Jsem tomuto přerušení povděčen - pokračování bylo by mně asi jako redaktoru zlámalo vaz; je daleko divočejší, ztřeštěnější, kotrmelců, uličnictví, skandalosit plnější než první část. Ale lituji toho zároveň - je přec něco fenomenálního, jak ten dareba luští záhadu hrůzy slov: "Obešel já polí pět". Kdo byl tím darebou? Myslím, že někdo jiný, z toho důvodu, že duchové píší daleko pitoměji. Ale není vyloučeno, že byl to duch, který měl na Lebenmeyera za života pífku a teď se pomstil. Usmíváte se? Myslíte, že možnost tu připouštím jen jako redaktor theosofického plátku? Ne ! Nevěřím ve spiritismus, ale nevěřím ani v pozitivismus. Nevěřím v nic a ani v to ne. Ale právě proto připouštím možnost všeho, všeho. Je to darebáctví, že jsem tím redaktorem, ale je nemenším darebáctvím, řeknu-li, že jsem se dnes dobře naobědval. Žít znamená lhát a nic nad to; a snad je uvědomění si této lživosti všeho ještě lživější než nalhávání si všech lidí, že vědí a mluví pravdu."